

energi för nästa generation

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över En ny samordnad miljöbedömnings- och tillstånds- prövningsprocess (SOU 2024:98)

Ert dnr: KN2025/00288

Svensk Bioenergi, Svebio, är en branschorganisation med ca 300 företag, organisationer och personer som är verksamma inom bioenergibranschen i Sverige.

Svebio fanns inte med på remisslistan, men flera av våra medlemsföretag berörs av förslagen, bl.a. kraft- och fjärrvärmeföretag, skogsföretag och raffinaderier. Svebio vill framgent vara remissinstans inom ramen för kommande betänkanden från Miljötillståndsutredningen.

Sammanfattning

Regeringen tillsatte den 8 juni 2023 en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken (MB) kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar. Den 21 januari 2025 överlämnades ett betänkande till regeringen, som nu remitteras.

Miljötillståndsutredningen har tagit ett helhetsgrepp om miljöprövningen enligt MB. Bland förslagen i betänkandet märks inrättandet av en ny miljöprövningsmyndighet och ändringar i processen för miljöbedömning. Dessutom föreslås enklare och tydligare regelverk, vilket bör underlätta tillämpningen samt leda till en mer rättssäker och mer effektiv process.

Utredningen föreslår att länsstyrelsernas och miljöprövningsdelegationernas ansvar för dagens samrådsprocess flyttas till en ny statlig förvaltningsmyndighet. Mark- och miljödomstolarnas roll i ärenden om miljöprövning föreslås att renodlas till överprövning samt handläggning av s.k. stämningsmål. Utredningen föreslår vidare att den nya myndigheten också bör vara MKB-myndighet¹ vid miljöbedömning av verksamheter och åtgärder enligt andra lagar.

Vidare föreslår utredningen att bestämmelser om krav på förprövning genom miljöprövning av vissa verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön negativt samt handläggningen av sådana ärenden

¹ Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra på sin omgivning.

energi för nästa generation

samlas i ett nytt 20 kap. MB. Bestämmelserna ska avse både miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet.

I förslaget till ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess föreslås att miljöbedömningen av verksamheter och åtgärder görs på sätt som EU-rätten föreskriver. Den föreslagna nya regleringen tar bl.a. sin utgångspunkt i EU-rättens krav på förprövning av verksamheter och åtgärder enligt miljöbalken. Förslaget innebär bland annat att nationella krav på förprövning endast bör ställas i undantagsfall om det finns särskilda skäl för detta.

Svebios synpunkter

Svebio tillstyrker att en ny prövningsmyndighet för hela miljöprövningsprocessen inrättas och delar utredningens bedömning att prövningen kan bli mer rättssäker och att regionala skillnader i tillämpning undanröjs. Den nya myndigheten ska ansvara för hela miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen. Länsstyrelsernas och miljöprövningsdelegationernas ansvar för dagens samrådsprocess flyttas, enligt förslaget, till den nya myndigheten och företag och andra verksamhetsutövare kommer därmed att ha kontakt med en och samma myndighet genom hela processen. Vi ställer oss bakom att koncentrera tillståndsprövningen för att i prövningen säkerställa strategisk ledning, verksamhetsutveckling och likvärdighet över landet. Det krävs ett mer förutsägbart och regionalt likvärdigt miljöprövningssystem, som förmår att bättre balansera samhällsintressen och hänsyn till regional utveckling i miljöprövningen.

Svebio delar även utredningens bedömning att en samlad reglering om miljöprövning kan underlätta tillämpningen av regelverket. I ett nytt kapitel i miljöbalken samlas regleringen av både miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Vilka verksamheter och åtgärder som är tillstånds- respektive granskningspliktiga regleras därefter i en förordning.

Svebio tillstyrker även utredningens förslag att införa en samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess. En sådan process bedöms motsvara EU-rättens krav. Det innebär att två prövningsspår införs, ett enkelt och snabbt spår för granskningspliktiga verksamheter och ett tillståndsspår för sådana verksamheter och åtgärder som alltid ska miljöbedömas. Generella tidsfrister för olika moment införs. Endast ett samråd är obligatoriskt i miljöbedömningsprocessen. Det är positivt att det förtydligas vad ett tillstånd ska innehålla och att processen för ändring och omprövning av ett tillstånd förenklas och förtydligas.

Det är vidare positivt att utredningen har identifierat ett antal verksamheter som förslaget till ny verksamhetsindelning innebär förenklingar för. Förslaget innebär bl.a. minskade krav på underlag, lägre kostnader och en tydlig tidsbesparing för berörda företag, schablonmässigt från cirka 1–1,5 år för en genomsnittlig tillståndsprövning till tre månader för ett igångsättningsbesked. Samtidigt är det, enligt utredningen, svårt att bedöma exakt hur många av verksamheterna och åtgärderna som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det kommer att avgöras från fall till fall. Genom förslaget

energi för nästa generation

minskar, enligt utredningen, antalet verksamheter som automatiskt är tillståndspliktiga med omkring 60 procent.

Svebio delar utredningens uppfattning att en tillståndsprocess, enligt dagens regelverk, medför betydande kostnader för företag. Det är inte ovanligt att investerings- och utvecklingsprojekt blir dyrare eller helt enkelt inte blir av på grund av förseningar i tillståndsprocessen. Det finns således stor potential för kostnadsbesparingar för enskilda företag genom en reformerad prövningsprocess och även samhällsekonomiska vinster om investeringar blir av i till exempel utsläppsminskade teknik.

Avslutande kommentar

Regelverken måste vara enkla att tillämpa. För att förenkla för företagen bör ansvariga myndigheter ta fram vägledningar i god tid, utbildningar genomförs och tillräckliga övergångsperioder tillämpas. Ett förslag är att införa en ingång in till myndigheterna – en "One stop shop" – gällande vilka krav som ställs, information om skogsråvarans ursprung och rapportering. En förebild kan vara "Verksamt.se", där Tillväxtverket, Skatteverket, Tullverket och Bolagsverket, m.fl., samarbetar kring företagsinformation. Ansvariga myndigheter bör samordna tillsyn och förenkla information, praxis och regler, så att de företag som berörs kan få enkel och likvärdig information och minskad administration. Vidare bör tillsynen samordnas för att undvika dubbel tillsyn med dubbel reglering av kraven. En samordning begränsar även den totala arbetsbördan och kostnaderna för myndigheterna.

Stockholm den 13 juni 2025
SVENSK BIOENERGI

Anna Törner
VD

Kopia till
kristin.skeppsby@regeringskansliet.se

